

Superaarde?

1 maximumscore 3

uitkomst: $3,2 \cdot 10^3$ K

voorbeeld van een berekening:

$$\text{Er geldt: } T = \frac{k_w}{\lambda_{\max}} = \frac{2,898 \cdot 10^{-3}}{9,2 \cdot 10^{-7}} = 3,2 \cdot 10^3 \text{ K.}$$

- inzicht dat de hoogste temperatuur volgt uit de kleinste gemeten waarde voor $\lambda_{\max}$ 1
- gebruik van $\lambda_{\max} T = k_w$ 1
- completeren van de berekening 1

2 C

3 maximumscore 3

voorbeeld van een berekening:

Voor de oppervlakte van het cirkelvormige aanzicht van de planeet geldt:

$$A_{\text{GJ1214b}} = 0,0150 \cdot 6,487 \cdot 10^{16} = 9,731 \cdot 10^{14} \text{ m}^2.$$

Hieruit volgt voor de straal r van GJ1214b:

$$A_{\text{GJ1214b}} = \pi r^2 \rightarrow r_{\text{GJ1214b}} = \sqrt{\frac{A_{\text{GJ1214b}}}{\pi}} = \sqrt{\frac{9,731 \cdot 10^{14}}{\pi}} = 1,760 \cdot 10^7 \text{ m.}$$

$$\text{Hieruit volgt } \frac{r_{\text{GJ1214b}}}{r_{\text{aarde}}} = \frac{1,760 \cdot 10^7}{6,371 \cdot 10^6} = 2,76.$$

- juist gebruik van de factor 0,0150 1
- gebruik van $A = \pi r^2$ 1
- inzicht dat factor = $\frac{r_{\text{GJ1214b}}}{r_{\text{aarde}}}$ en completeren van de berekening 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 4

uitkomst: $g = 8,38 \text{ m s}^{-2}$

voorbeeld van een antwoord:

– $F_z = F_g \rightarrow mg = G \frac{mM}{r^2} \rightarrow g = \frac{GM}{r^2}$.

– Er geldt:

$$g_{\text{GJ1214b}} = \frac{GM_{\text{GJ1214b}}}{r_{\text{GJ1214b}}^2} = \frac{G \cdot 6,50 M_{\text{aarde}}}{(2,76 r_{\text{aarde}})^2} =$$

$$\frac{6,674 \cdot 10^{-11} \cdot 6,50 \cdot 5,972 \cdot 10^{24}}{(2,76 \cdot 6,371 \cdot 10^6)^2} = 8,38 \text{ m s}^{-2}.$$

- inzicht dat $mg = G \frac{mM}{r^2}$ 1
- inzicht dat $g_{\text{GJ1214b}} = \frac{G \cdot 6,50 M_{\text{aarde}}}{(2,76 r_{\text{aarde}})^2}$ 1
- opzoeken van waarden voor G en M_{aarde} of inzicht $g_{\text{GJ1214b}} = \frac{6,50}{2,76^2} g_{\text{aarde}}$ 1
- completeren van de afleiding en de berekening en significantie 1

Opmerking

Afhankelijk van de gekozen methode volgt voor de uitkomst $g = 8,37 \text{ m s}^{-2}$ of $g = 8,38 \text{ m s}^{-2}$.

5 E

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 3

voorbeeld van een antwoord:

methode 1

Uranus is $\frac{86,8 \cdot 10^{24}}{5,972 \cdot 10^{24}} = 14,5 \times$ zo zwaar als de aarde.

GJ1214b valt met $6,5M_{\text{aarde}}$ dus binnen de kwalificatie voor superaarde.

- inzicht dat de factor $\frac{M_{\text{Uranus}}}{M_{\text{aarde}}}$ berekend moet worden 1
- opzoeken M_{Uranus} 1
- completeren van de berekening en consequente conclusie 1

of

methode 2

Exoplaneet GJ1214b heeft een massa van $6,50 \cdot 5,972 \cdot 10^{24} = 38,8 \cdot 10^{24}$ kg.

(Dit is groter dan de massa van de aarde). De massa van Uranus is $86,8 \cdot 10^{24}$ kg en daarmee groter dan de massa van GJ1214b. GJ1214b valt dus binnen de kwalificatie voor superaarde.

- inzicht dat de massa van GJ1214b berekend moet worden 1
- opzoeken M_{Uranus} 1
- completeren van de berekening en consequente conclusie 1

Opmerking

Wanneer de kandidaat hier dezelfde foutieve waarde voor M_{aarde} gebruikt als in vraag 4: niet opnieuw aanrekenen.